

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Вінницький національний технічний університет
Харківський національний економічний університет
Об'єднаний інститут проблем інформатики НАН Білорусі
Азербайджанська державна нафтова академія
Белгородський державний університет, Росія
Гірничо-металургійна академія АГН, Польща
Новий університет Лісабона, Португалія
Університет ЛІОН 2 ім. Люм'єра, Франція
Інститут інженерів з електротехніки та електроніки (IEEE),
Українська секція**

**Тези доповідей
Третьої Міжнародної
науково-практичної конференції
«Методи та засоби кодування, захисту й
ущільнення інформації»**

**м. Вінниця, Україна
20-22 квітня 2011 року**

**Тезисы докладов
Третьей Международной
научно-практической конференции
«Методы и средства кодирования, защиты и
сжатия информации»**

**г. Винница, Украина
20-22 апреля 2011 года**

ВНТУ 2011

УДК 004+681.3+621.3
М54

Відповідальний редактор В. А. Лужецький

Матеріали статей опубліковані в авторській редакції

Методи та засоби кодування, захисту й ущільнення
М54 інформації. Тези доповідей Третьої Міжнародної науково-
практичної конференції. м. Вінниця, 20-22 квітня 2011 року. –
Вінниця: ВНТУ, 2011. – 231 с.

ISBN 978-966-641-406-2

Збірка містить матеріали доповідей третьої Міжнародної науково-
практичної конференції з сучасних проблем кодування, захисту й ущіль-
нення інформації за п'ятьма основними напрямками: методи та засоби ко-
дування інформації; методи та засоби криптографічного захисту інформа-
ції; інформаційна безпека комп'ютерних систем; методи та засоби ущіль-
нення інформації; методи та засоби перетворення форм інформації.

УДК 004+681.3+621.3

ISBN 978-966-641-406-2

©Автори статей, 2011

©Упорядкування, Вінницький національний
технічний університет, 2011

НЕЧІТКЕ МОДЕЛЮВАННЯ В ЗАДАЧАХ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ БЕЗПЕКИ

Н. Р. Кондратенко, к.т.н., доцент¹;

О. О. Манаєва, магістрантка²;

О. В. Чеборака, к.т.н., ст. викладач³;

Вінницький національний технічний університет

¹kondrn@yandex.ru, ²sleeeey@meta.ua,

³alch_666@yahoo.com

Процеси, що відбуваються в комп'ютерних системах, для яких розв'язуються задачі інформаційної безпеки, характеризуються високою мірою невизначеності, випадковості, нестабільності, впливом різноманітних збурень у часі тощо. Зазначені фактори стають суттєвою перешкодою для побудови точних моделей, заснованих на класичних математичних теоріях і методах.

Для ефективного визначення стану безпеки інформації, що зберігається та перетворюється в комп'ютерній системі, необхідно використовувати спеціальні інтелектуальні технології.

Для розв'язання таких задач найбільш доцільними є методи, засновані на нечітких множинах, лінгвістичних змінних, неформальному оцінюванні та пошуку оптимальних розв'язків.

На основі логіко-лінгвістичного підходу було запропоновано нечіткі моделі з лінгвістичною та бальною шкалами для оцінювання рівня захищеності комп'ютерної системи на основі даних експертів (еталонних значень) та результатів опитування користувачів, які, наприклад, проводять самооцінку комплексу

реалізованих превентивних заходів захисту [1]. В загальному оцінювання рівня безпеки системи відбувається в такій послідовності: користувач відповідає на попередньо ранжовані запитання (компоненти експертного запиту) в лінгвістичній або бальній формі. Діапазон зміни кожного з параметрів відображається на універсальну множину еталонних нечітких чисел, після чого обчислюються функції належності нечітких термів та визначається показник рівня захищеності системи.

Можлива ситуація, коли користувач не в змозі оцінити стан деякої компоненти експертного запиту єдиним числом; експерт може мати труднощі такого самого характеру при ранжуванні компонент. Як правило, людина охочіше надає інтервал, у межах якого міститься значення заданої величини, ніж одне, не завжди найадекватніше значення з цього інтервалу. Закономірно, що точність інтервальної оцінки буде значно вищою, і водночас такий підхід спростить процедуру опитування експертів і користувачів та підвищить загальну гнучкість моделі оцінки рівня безпеки комп'ютерної системи.

Тому видається за доцільне модифікувати пропонувані моделі для роботи з інтервальними нечіткими еталонами та, знову ж-таки, інтервальними оцінками користувачами стану компонент.

1. Корченко А. Г. Построение систем защиты информации на нечетких множествах. Теория и практические решения. – К.: «МК-Пресс», 2006. – 320 с.